

สะพานสายรุ้ง

ปีที่ 23 ฉบับที่ 2 ธค. 2563

เรียนไปเพื่ออะไร

ข้อที่พ่อแม่ให้ความสนใจเป็นอย่างมากข้อหนึ่งเวลาพิจารณาเลือกหาโรงเรียนให้ลูกคือ เด็กที่เรียนจบจากโรงเรียนไปแล้วเป็นอย่างไร ไปเรียนต่อที่ไหนได้บ้าง เกณฑ์สำคัญที่มักใช้วัดกันก็คือ สามารถสอบเข้าสถาบันมีชื่อ คณะที่ใคร ๆ นิยมได้หรือไม่ เป็นความเชื่อของพ่อแม่ทั่วไปว่า การเรียนสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอันดับต้น ๆ จะเป็นหลักประกันอนาคตของลูก

การประสบความสำเร็จในเรื่องนี้อาจช่วยให้ได้งานที่มีรายได้สูงหรือหางานได้ง่ายภายหลังจากเรียนจบ แต่ถ้าแค่นี้จะทำให้มีชีวิตที่ดีมี

ความสุข ชีวิตก็คงเป็นเรื่องง่ายตาย จนไม่น่าจะมีคำกล่าวว่า "ชีวิตไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ" เราคงไม่เห็นคนที่รู้สึกอึดอัดเบื่อหน่ายกับงานอาชีพที่ทำ หรือเพิ่งมารู้สึกตัวในภายหลังว่า สาขาที่เรียนมาไม่ตรงกับความสนใจและความนิยมชมชอบของตน

หลายคนที่เคยผ่านประสบการณ์เช่นนี้ไม่ต้องการให้ลูกเผชิญกับสภาพเดียวกับตน ต้องการให้ลูกมีความสุขกับการเรียน ไม่ต้องคว่ำเคร่ง กวดวิชา ทำการบ้าน เรียนหนัก จิงหาโรงเรียนทางเลือกสำหรับลูก

ขณะที่ลูกยังเล็ก เป็นการง่ายที่พ่อแม่จะรู้สึกว่าอยากให้ลูกได้เล่น เห็นว่าการเล่นเป็นวิธีการเรียนรู้ของเด็ก อยากให้ลูกมีวัยเด็กที่เป็นสุข สนุกสนาน เพราะลูกรยังอายุน้อยอยู่ แต่เมื่อลูกโตขึ้น เข้าช่วงกลางของวัยเด็ก พ่อแม่ก็เริ่มอยากเห็นลูกอ่านเก่ง คำนวณเก่ง มีข้อมูลความรู้มากมาย เหมือนเด็กนักเรียนอื่น ๆ ยิ่งเมื่อเห็นเด็กวัยเดียวกันเรียนวิชาต่าง ๆ ไปถึงไหน ๆ ก็ยิ่งรู้สึกว่าลูกไม่มีความรู้ ไม่เห็นได้เรียนอะไร เพราะไม่มีหลักฐานที่จับต้องได้เหมือนที่อื่น ทั้ง ๆ ที่ก็รู้อยู่ว่าเนื้อหาต่าง ๆ ที่เรียนมาสามารถนำไปใช้ได้สักเท่าไรหลังจากสอบเสร็จแล้ว

ปัญญาทึบประกาศอย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นว่า การเรียนที่นี้ไม่ได้เป็นการเตรียมเด็กไปสอบ ผลการเรียนที่นี้ไม่ได้วัดออกมาเป็นเกรดหรือคะแนน การประสบความสำเร็จในการเรียนไม่ได้ดูจากการได้คะแนนสูง หรือการสอบเข้าสถาบันที่มีชื่อเสียงได้ หากดูจากการที่เด็กซึ่งผ่านการอบรมบ่มเพาะที่นี้จบออกไปแล้วเป็นคนอย่างไร มีทัศนคติที่ถูกที่ควรในการดำเนินชีวิตและทำสิ่งต่าง ๆ มีมโนธรรมและสามัญสำนึกกำกับการ

ประพุดติปฏิบัติ เป็นสมาชิกที่มีคุณค่าในสังคม สามารถผ่านพ้นและเผชิญสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้ ไม่ว่าจะมีความซื่อสัตย์ก็ตาม

เพื่อเอื้อให้เด็ก ๆ สามารถพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวขึ้นมาได้ ในอนุบาลเราจึงบ่มเพาะให้เด็กมีความเคยชินที่ดี ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้

จินตนาการ
ใช้การสังเกต
และพัฒนา
ความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์
อย่างเต็มที่ มี
พื้นฐานที่ถูกที่
ควรในการ

พัฒนาและเรียนรู้ขั้นต่อไป แทนที่จะฝึกเด็กให้หัดอ่านหัดเขียนหัดคำนวณเหมือนโรงเรียนอื่น ๆ

ในระดับประถมเด็ก ๆ ที่ปัญญาทึบเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหว การปฏิบัติลงมือทำ สังเกต และหาวิธีการ ขอบสรุปด้วยตัวเอง แทนที่จะเป็นการให้ข้อมูลความรู้สำเร็จรูป หรือให้ท่องจำอย่างเดียว

การเรียนรู้ในระดับมัธยมเป้าหมายไม่ได้อยู่ที่การสอบ การเรียนการสอนจึงไม่ได้ไปตามแนวข้อสอบ แต่จะเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเผชิญชีวิตด้วยตัวเองต่อไปในภายภาคหน้า มุ่งเน้นให้เด็กสามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะได้ วิชานี้และเนื้อหาการเรียนจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ตอบโจทย์นี้ ไม่ว่าจะช่วยในการทำข้อสอบหรือไม่ก็ตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี นักเรียน

ลึบรุ่นที่จบออกไปส่วนใหญ่ก็ไม่มีปัญหาในการเรียนต่อ หรือทำงานเลย โดยไม่เรียนต่อระดับอุดมศึกษาก็มี

วิชาและเนื้อหาสาระในการเรียนที่ปัญญาหทัยจัดไว้เพื่อเป็นพื้นฐาน ในการก้าวไปสู่ชีวิต โดยพยายามรวบรวมให้กว้างและรอบด้าน ไม่ว่าจะจบ ออกไปแล้วจะไปเรียนต่อหรือทำงานสาขาใดก็สามารถต่อยอดไปได้ ไม่ เพียงทางด้านวิชาการ แต่ที่สำคัญก็คือมีพลังใจ ความมุ่งมั่นบากบั่น ความใฝ่รู้ ความมุมานะ ไม่ย่อท้อหรือเลิกล้มง่าย ๆ ความสามารถในการ แก้ไขและเผชิญปัญหา ตลอดจนความสร้างสรรค์ ยืดหยุ่นพลิกแพลง ซึ่ง ล้วนจำเป็นต่อการใช้ชีวิตเผชิญโลก

วิทยาการ ศิลปะ และจริยธรรมคือ 3 ปัจจัยหลักที่จำเป็นในการ ดำเนินชีวิตของมนุษย์ กระบวนการเรียนการสอนจึงต้องมีพร้อมทั้ง 3 ด้าน นี้ เพราะคนเราไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไรก็ต้องมีคุณสมบัติทั้ง 3 ด้านนี้ อยู่ ที่ปัญญาหทัยจึงไม่มีการแยกให้นักเรียนเลือกเรียนสายวิทย์-ศิลป์หรือ อื่น ๆ ตั้งแต่เข้าม. ปลาย ซึ่งจะเป็นการจำกัดพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็กเร็ว เกินไป ทำให้ขอบเขตการเรียนรู้แคบลงโดยใช่เหตุ ในภายหลังหากเด็ก เปลี่ยนใจเปลี่ยนความคิด สนใจจะเรียนต่ออีกสายหนึ่งก็จะไม่สามารถทำ ได้ ผิดกับเด็กที่จบไปจากปัญญาหทัย บางคนต้องการเรียนต่อสาย วิทยาศาสตร์ ถึงแม้ที่ผ่านมาจะไม่ถนัดวิชาด้านนี้ และเรียนได้ไม่ดีนัก แต่ เมื่อสาขาที่เลือกจะต้องใช้วิชาเหล่านั้น ก็พยายามจนสามารถผ่านการ สอบเข้าไปเรียนได้

ปัจจุบันความก้าวหน้าขั้นสูงทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและสภาพสังคมอย่างรวดเร็วในช่วงระยะเวลาสั้น

ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม งานอาชีพหลายอย่างไม่มีความจำเป็นหรือเป็นที่ต้องการอีกต่อไป ขณะที่งานอาชีพใหม่ ๆ หรือเดิมเป็นที่ต้องการน้อยกลับมีความต้องการมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดหมายจากผลกระทบของเทคโนโลยีอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในขณะนี้ ทำให้หลายอาชีพต้องตงงาน เช่น นักบินซึ่งเป็นอาชีพที่ใคร ๆ ใฝ่ฝันและอยากเรียน ก็เกิดภาวะล้นตลาด ไม่เพียงแต่เท่านั้น คุณสมบัติของพนักงานที่นายจ้างหรือตลาดแรงงานมองหา ก็เปลี่ยนแปลงไป

แผนการที่เราวางไว้ให้ลูกเวลานี้อาจจะใช้ไม่ได้ในอนาคตข้างหน้าเมื่อลูกโตขึ้น เป้าหมายทางการศึกษาที่เรามุ่งหวังสำหรับลูกอาจจะล่าหลังตกยุคไปก็ได้ แต่ไม่ว่ายุคใดสมัยใด อาชีพอะไร คุณสมบัติที่ดีในการเป็นมนุษย์จะเป็นปัจจัยที่ช่วยให้มีชีวิตที่ดีได้เสมอมา

โรงเรียนปญโยทัย

199 ถนนสุขาภิบาล 5 ซอย 32 แขวงอ้อเงิน เขตสายไหม กทม. 10220

โทร. 02 792 0670

E-mail: waldorfthai@hotmail.com

www.panyotai.com

www.facebook.com/Panyotai

ขอเชิญติดตามข่าวสารในแวดวงมนุษยปรัชญาได้ทาง

facebook.com/Anthroposophical.Group.Thailand

และติดตามสาระของมนุษยปรัชญาได้จาก anthrothailand.wordpress.com